

Bijlage 1.

Appreciatie voortgang activiteiten Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld (NAP)

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Publiekscommunicatie		2023- 2026	OCW, SZW, JenV, VWS en Regerings-commissaris	Om het gesprek over (on)gewenste omgangsvormen aan te moedigen en handvaten te bieden, ontwikkelt het kabinet gedurende de looptijd van het NAP publiekscommunicatie. Hierin ligt de nadruk op grenzen en gewenste omgangsvormen: hoe willen we wél met elkaar omgaan. De richting en inhoud van de publiekscommunicatie is gebaseerd op onderzoek naar de houding van mensen over seksueel grensoverschrijdend gedrag. Publiekscampagnes zijn onderdeel van de communicatiestrategie. De campagnes maken we onder de overkoepelende regel ‘met elkaar trekken we de grens’. Op de website www.metelkaarttrekkenwedegrens.nl staan meer informatie en concrete handvatten.
Campagnes gericht op het voeren van het gesprek over gewenste omgangsvormen en seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer		Q1 en Q3 2024	OCW, SZW, JenV, VWS en Regerings-commissaris	In maart-april en oktober 2024 liep een publiekscampagne gericht op het tegengaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer. De campagne moedigde leidinggevenden en werknemers aan om actief gesprekken te voeren over (on)gewenste omgangsvormen: ‘Door het te bespreken, kunnen we het doorbreken’. De campagne is gevoerd via radio, online video, social media en banners. In het kader van de campagne bood het kabinet verschillende handvatten om organisaties hierbij te helpen. Zoals webinars en een gesprekskaart om op een veilige manier een teamgesprek over dit thema te voeren. Aan de webinars namen honderden mensen deel. De resultaten van de campagne zijn positief. De eerste campagneperiode leidde tot een stijging van 10% in het aantal gevoerde gesprekken over omgangsvormen en seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer, met name door leidinggevenden. Ook na de tweede campagneperiode was een stijging van 10% in het aantal gevoerde gesprekken te zien, maar nu vooral onder niet-leidinggevenden.
Campagne reflectie op eigen gedrag		Q4 2024 en Q1 2025	OCW, SZW, JenV, VWS en Regerings-commissaris	Van 9 tot en met 31 december 2024 is met een publiekscampagne opgeroepen te reflecteren op eigen gedrag en dat van de mensen in je directe omgeving, met de vraag: ‘Wat vind jij? Tot waar is het leuk voor allebei?’. Het doel van de campagne was om mensen die seksueel grensoverschrijdend gedrag geen groot maatschappelijk probleem vinden bewuster te maken van de vormen van seksueel grensoverschrijdend gedrag die in hun eigen omgeving voorkomen. De campagne was te zien op sociale media, digitale schermen en abri’s op straat, in de horeca, sportscholen en op NS-stations. Ook was de campagne te horen op de radio. De campagne is vanaf eind maart 2025 drie weken herhaald.
Publieksmonitor		2023-2025	OCW	Sinds de uitvoering van het NAP voeren wij jaarlijks een publieksmonitor uit. De publieksmonitor onderzoekt de gevoelens en gedachten van volwassenen in Nederland over seksueel grensoverschrijdend gedrag. In maart 2025 is de derde publieksmonitor opgeleverd. Deze is op 21 maart 2025 met de Tweede Kamer gedeeld. ¹
Jaarlijkse conferentie NAP		2023-2026	OCW, SZW, JenV, VWS en Regerings-commissaris	Op 21 maart 2024 vond de tweede conferentie van het NAP plaats. Op de conferentie waren 330 deelnemers aanwezig, onder andere vanuit overheden, maatschappelijke organisaties, ervaringsdeskundigen en de wetenschap. Zij bespraken hoe de maatregelen en acties uit het NAP verder gebracht kunnen worden. Ook ging het over welke volgende stappen nodig zijn om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld te voorkomen en terug te dringen. Verder bood de conferentie mogelijkheden om de samenwerking tussen partijen te versterken. Op 12 juni 2025 vindt de volgende NAP-conferentie plaats.

¹ Kamerstukken II 2024/25, 34843, nr. 119.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Podcast alles op tafel		2023-2026	Regerings-commissaris	In 2024 is de tweede serie van de podcast 'Alles op Tafel' opgenomen. De podcast stimuleert en verdiept het maatschappelijk gesprek. Ook leidt het tot inzichten die gebruikt kunnen worden voor de andere activiteiten van de regeringscommissaris en het kabinet. In 2024 is onder andere gesproken met lokale stakeholders, ceo's en studentencorpora. Het derde seizoen richt zich op groepen die meer weerstand ervaren tegen dit thema.
Regiobezoeken		2023-2026	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris brengt regelmatig een meerdaags bezoek aan een regio in Nederland. Hierbij schenkt ze aandacht aan lokale activiteiten. Er staat steeds een ander onderwerp centraal. Het doel is om het maatschappelijk gesprek ook lokaal te stimuleren, en om regionale netwerken te vormen of versterken. In 2024 heeft zij Rotterdam, Nijmegen en de IJsselstreek op deze manier bezocht. In 2025 verwacht zij in ieder geval Twente en Friesland te bezoeken.
Project Mannenemancipatie als deel van de oplossing		2023-2025	OCW	Jongens en mannen zijn deel van de oplossing bij het aanpakken van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Het project 'Mannenemancipatie als deel van de oplossing' van Emancipator maakt jongens, mannen en professionals zich hiervan bewust. Het project biedt hun informatie en handvatten om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld onderling bespreekbaar te maken, te herkennen en uiteindelijk te voorkomen. In 2024 zijn 6.965 mensen bereikt door middel van 196 activiteiten.
Samenspraak		2023-2024	SZW	<i>SamenSpraa</i> k was een burgerparticipatietraject dat liep van september 2023 tot de zomer van 2024. In dit traject is verkend hoe de Nederlandse samenleving aankijkt tegen gelijkwaardige kansen voor vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt. In het hele land zijn gesprekken gevoerd in verschillende samenstellingen en sectoren met in totaal 134 deelnemers. In fase 2 zijn keukentafelgesprekken gevoerd, 1-op-1 interviews afgenomen en dialoogsessies gehouden met 134 deelnemers. Het leverde kwetsbare en openhartige gesprekken op, waaruit aanknopingspunten voor oplossingsrichtingen naar voren zijn gekomen. Bijvoorbeeld over het verbeteren van gelijkwaardigheid van kansen voor mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt. Deze aanknopingspunten worden waar mogelijk meegenomen in lopende projecten en het NAP.
Project SAMEN		Q3 2022-Q3 2024	OCW	Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) ondersteunde tot en met augustus 2024 het project SAMEN. Dit project bood verschillende diensten om seksueel, gendergerelateerd en huiselijk geweld binnen migrantengemeenschappen in Nederland te voorkomen en bestrijden. Bijvoorbeeld psychosociale ondersteuning, trainingen, mogelijkheden om kennis uit te wisselen, doorverwijzingen en preventieve maatregelen. Het project verleende deze diensten aan volwassenen met een migratie-achtergrond die tot kwetsbare groepen behoren. Zoals vrouwen, jongvolwassenen en mensen uit de lhbtqi+ gemeenschap. Met het project zijn 165 professionals en 770 migranten bereikt. Het eindproduct van het project is een rapport met aanbevelingen. Zoals het versterken van de positie van sleutelpersonen, een ondersteunende en helpende rol van gemeenten ten aanzien van laagdrempelige hulpverlening met daarin een rol voor sleutelpersonen en een cultuur-sensitieve benadering door professionals.
Alliantie Verandering van Binnenuit 2.0		2023-2027	OCW, SZW	De alliantie 'Verandering van binnenuit 2.0' is een samenwerkingsverband tussen het Consortium Zelfbeschikking, LCC+ en Movisie. Zij zetten zich in voor de veiligheid, gelijkheid en acceptatie van vrouwen en lhbtqi+ personen in gesloten gemeenschappen. De alliantie helpt "voortrekkers" uit gesloten gemeenschappen om een verandering van binnenuit te starten. De alliantie biedt ook interventies aan voor gemeenten en professionals over hoe zij verandering van binnenuit kunnen ondersteunen en stimuleren. Zo kan de impact en duurzaamheid van een verandering van binnenuit versterkt worden.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Projecten rondom shame sexting en online shamen van Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS)		2022-2025	SZW	Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving Het Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS) bevordert zelfbeschikking rondom de seksualiteit van (jonge) vrouwen en lhbtq+ personen met een migratie- of vluchtelingenachtergrond in een kwetsbare positie. KIS heeft met steun van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) een aantal instrumenten ontwikkeld. Zoals de toolkits tegen Achterlating en Shame Sexting. In 2022 en 2023 is gewerkt aan het vergroten van kennis over deze toolkits onder professionals. In 2024 zijn de instrumenten in de Toolkits Achterlating en de Toolkit Shame Sexting door gebruikers geëvalueerd. Mede op basis van de uitkomsten zijn de informatie en de instrumenten geüpdatet. De complete geüpdatete Toolkits Shame Sexting en Achterlating bevatten een uitgebreide brochure en een animatiefilmpje. Over shame sexting is een overzichtskaart met tools voor verschillende beroepsgroepen en ouders te vinden. Vanaf februari 2025 is alles online beschikbaar op KIS.nl.
				Binnen de alliantie Act4Respect Unlimited werken Rutgers, Atria en COC aan het verminderen en voorkomen van seksueel geweld en (ex)partnergeweld tegen meiden, jonge vrouwen en lhbtq+ personen. De alliantie heeft specifieke aandacht voor intersectionaliteit en online geweld. De alliantie stimuleert positieve opvattingen over gender en seksualiteit bij jongeren en jongvolwassenen. Hiervoor voert zij onder andere een sociale mediacampagne. Daarnaast helpt de alliantie professionals: in het onderwijs, bij zorg- en welzijnsorganisaties en bij politie/ justitie. De organisatie helpt in het ondersteunen van jongeren bij een gezonde seksuele en relationele ontwikkeling. Ook heeft de alliantie een expertnetwerk opgezet om professionals te stimuleren draagvlak voor dit thema binnen hun eigen organisaties te vergroten. Voor jongeren die extra risico lopen om slachtoffer of pleger te worden, ontwikkelt de alliantie preventieprogramma's en trainingen. Alle activiteiten en instrumenten zijn gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. In 2024 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een nieuwe sociale normcampagne. En er zijn nieuwe tools voor professionals ontwikkeld, zoals een interactieve tool rondom de Piramide van Geweld en een workshop over consent. Aanvullend zijn verschillende interventies (door)ontwikkeld. Zo is de interventie Seks online, over online seksueel gedrag lhbtq+ inclusief gemaakt. Ook is gestart met de ontwikkeling van een nieuwe interventie waarbij minderheidsstress als risicofactor centraal staat. Verder is gewerkt aan de erkenning van de interventie Happy2gether plus, gericht op het voorkomen van (ex) partnergeweld onder jongeren met een lichte verstandelijke beperking. Ook is er onderzoek uitgevoerd naar seksueel geweld en (ex)partnergeweld onder specifieke doelgroepen: jongeren met een lichte verstandelijke beperking, interseks personen en bi+ vrouwen. Tenslotte is het verkennend onderzoek 'Ik dacht dat dit zo hoorde' over oorzaken van partnergeweld onder lhbt+ jongeren gepubliceerd.² In 2024 hebben 1.029 mensen deelgenomen aan de (online) trainingen G-woord, LEFgozers, lhbt+ en (ex)partnergeweld, Happy2gether en de consent-workshop. De gemiddelde waardering was een 8,2. Er waren in totaal 8.375 unieke bezoekers op de website van www.act4respect.nl in 2024.

² <https://act4respect.nl/actueel/onderzoek-hoe-ervaren-lhbt-jongeren-daten-romantische-relaties-en-ex-partnergeweld/>.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
GELIJKSPEL		2024-2025	OCW	GELIJKSPEL werkt aan de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag onder studenten door middel van workshops en gerichte begeleiding aan bestuurders van studentenorganisaties. In 2024 heeft GELIJKSPEL 114 workshops gegeven aan studenten die lid zijn van een studentenorganisatie en 65 workshops bij hoger onderwijsinstellingen. In het mbo zijn zij een pilot gestart om de workshop naar die context aan te passen. In de zomer van 2025 zijn daar de resultaten van bekend. GELIJKSPEL heeft verschillende bijeenkomsten georganiseerd om bestuurders van studentenorganisaties te ondersteunen in de beleidsvorming rond seksueel grensoverschrijdend gedrag. Met 18 besturen doorliepen zij een intensief traject om hun beleid van a tot z onder handen te nemen.
Ben je oké-campagne		2024-2025	OCW	Rutgers werkt aan de bewustwording over seksueel grensoverschrijdend gedrag onder studenten en geeft handvatten aan omstanders. Het project bestaat uit twee activiteiten in het kader van de Ben je oké-campagne: 1. Een online en fysieke (tijdens introductieweken in studentensteden) campagne die draait om consent: wat is het, hoe check je het en hoe geef je je grenzen aan? 2. Ondersteuning van bestuurders van studentenorganisaties bij effectief inzetten van hun interne communicatie rond het thema seksueel grensoverschrijdend gedrag.
Studentenpact		Q3 2023-2026	Regerings-commissaris	In augustus 2023 sloot de regeringscommissaris samen met betrokken studenten het Studentenpact. ³ In het Studentenpact staan acties rondom de thema's bewustwording, gedrag, meldingen en klachten, hulpverlening en maatregelen. Het doel is om seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld in het studentenleven zoveel mogelijk te voorkomen en aan te pakken. Inmiddels hebben 35 studenten- en studieverenigingen zich aangesloten. De kerngroep studentenpact trekt een medewerker aan om de implementatie te begeleiden. De regeringscommissaris houdt contact met de organisaties en biedt hulp waar nodig.
Tegengaan seksueel grensoverschrijdend gedrag in het MBO		2024-2026	Regerings-commissaris	In samenwerking met de MBO-raad helpt de regeringscommissaris mbo-instellingen om een aanpak te ontwikkelen die seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen instellingen tegengaat. En mbo-studenten kennis en handvatten biedt om bij te dragen aan een sociaal veilige werkvloer. Voor dit initiatief is een kerngroep geformeerd van 37 mbo-instellingen. De kerngroep heeft samen met de MBO-raad en de regeringscommissaris op 18 maart 2025 een mbo-startconferentie georganiseerd.

³ <https://www.studentenpact.nl/>.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Project Seksuele opvoeding door ouders		Q4 2023-2025	VWS en OCW	De ministeries van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en OCW subsidiëren van november 2023 tot en met december 2025 het project 'Seksuele opvoeding door ouders' van Rutgers. Dit project ondersteunt ouders en verzorgers bij een gezonde en veilige seksuele opvoeding van hun kind. Het project informeert ouders en verzorgers over hun rol hierin. Ook biedt Rutgers een plek waar zij informatie kunnen vinden, zowel offline als online (via de website www.seksueleopvoeding.info). Daarnaast ontwikkelt Rutgers samen met ouderorganisaties passend materiaal voor ouders en verzorgers om het gesprek te voeren. Het doel is om ervoor te zorgen dat zij hun kinderen tijdig informeren en op een manier die bij hun leeftijd past. Tenslotte wordt een netwerk van opvoedpartners opgericht om kennis te delen en advies op te halen. In het voorjaar van 2024 liep een online voorlichtingscampagne om ouders bewust te maken van hun rol in de seksuele opvoeding van hun kind en hun te verwijzen naar een centrale plek met informatie. Op twee momenten in 2025 lanceert Rutgers vergelijkbare campagnes. Verder is in 2024 aanvullend behoefteonderzoek gedaan naar specifieke vragen en behoeften onder diverse doelgroepen. Het onderzoek keek specifiek naar ouders met kinderen tot 13 jaar en ouders die niet automatisch uit zichzelf op zoek gaan naar informatie over seksuele opvoeding. De resultaten van dit behoefteonderzoek zijn in november 2024 besproken met het netwerk van opvoedpartners. Dit vormt de basis voor de verdere (door)ontwikkeling van de campagnes en gerichte online en offline informatie, tools en interventies. In het voorjaar van 2025 start een tweede, grote online voorlichtingscampagne.
Wegwijzer Seksualiteit online voor primair-, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs		Q3 2025	OCW, VWS, en JenV	De wegwijzer biedt (onderwijs)professionals die met groepen jongeren werken een overzicht van stappen die zij kunnen nemen als ongewenste sexting of een andere vorm van online seksueel grensoverschrijdend gedrag heeft plaatsgevonden. Ook biedt de wegwijzer een overzicht van mogelijke interventies die scholen kunnen (laten) inzetten om online grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Verder staan er trainingen in voor docenten om zich bij te scholen over (on)gewenste online seksualiteit en informatie over hoe ouders betrokken kunnen worden bij dit onderwerp. Rond de zomer van 2025 is de wegwijzer klaar en wordt deze verspreid in het basis-, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Dit wijkt af van de oorspronkelijke planning.
Expertisepunt Burgerschap		Vanaf 2022	OCW	De burgerschapswet voor het funderend onderwijs eist expliciet van scholen dat het onderwijs zich richt op het bijbrengen van kennis over en respect voor seksuele gerichtheid, en dat scholen zorgdragen voor een omgeving waarin leerlingen en personeel zich veilig en geaccepteerd voelen ongeacht hun seksuele gerichtheid. Voor het mbo gaat het wetsvoorstel waarmee de burgerschapsopdracht wordt uitgewerkt in het voorjaar van 2025 in internetconsultatie. Om scholen te ondersteunen bij het geven van burgerschapsonderwijs is per 1 juli 2022 het Expertisepunt Burgerschap (EB) in het leven geroepen.
Verkenning doorlopende leerlijn		2023-2026	Regeringscommissaris	De regeringscommissaris stimuleert de ontwikkeling van een doorlopende leerlijn voor kinderen en jongeren, om seksueel grensoverschrijdend gedrag aan te pakken en te voorkomen. Dit doet ze samen met onderwijspartijen en in afstemming met het ministerie van OCW. Zij richt zich op kinderopvang tot en met hoger onderwijs. De regeringscommissaris heeft advies gegeven over hoger onderwijs ⁴ bij de integrale aanpak sociale veiligheid in het hoger onderwijs en de wetenschap. Nu werkt zij nu met mbo-instellingen aan een plan van aanpak door middel van werkbezoeken en een conferentie. Ook start zij met werkbezoeken in het basis- en voortgezet onderwijs.

⁴ Te vinden op: www.rcgog.nl.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Er zijn gedeelde maatschappelijke waarden en normen over hoe we met elkaar om willen gaan in de samenleving				
Actualisatie kerndoelen relationele en seksuele vorming (binnen leergebieden mens en maatschappij en mens en natuur) en introductie kerndoelen burgerschap en digitale geletterdheid		2023-2024	OCW	Aangescherpte kerndoelen verduidelijken voor het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs wat er van hen wordt verwacht ten aanzien van burgerschap, digitale geletterdheid en relationele en seksuele vorming. In maart 2024 zijn de conceptkerndoelen burgerschap en digitale geletterdheid door Stichting Leerontwikkeling (SLO) opgeleverd en aangeboden aan de Tweede Kamer. Eind november 2024 heeft SLO de conceptkerndoelen mens en maatschappij en mens en natuur opgeleverd. In al deze leergebieden zijn verschillende elementen van relationele en seksuele vorming opgenomen. Bij een van de kerndoelen van het leergebied mens en maatschappij moeten scholen bijvoorbeeld aandacht besteden aan: het stimuleren van veilige omgang, het respectvol leren omgaan met seksualiteit en het bespreekbaar maken van wensen en grenzen. De komende periode gaan scholen uitproberen. Op basis van deze ervaringen worden de kerndoelen aangescherpt.
Kwalificatie-eisen mbo		Q1-Q2 2024	OCW	In april 2024 ontving de Tweede Kamer de brief 'Voortgang aanpak basisvaardigheden mbo'. ⁵ Burgerschap is hier onderdeel van. De kwalificatie-eisen hebben betrekking op het curriculum en het instellingsexamen. Relationele en seksuele vorming is geen expliciet curriculumonderdeel van burgerschap, maar het is wel een van de onderdelen in het onderwijsprogramma waar scholen en opleidingen aandacht kunnen geven aan dit thema om aan de kwalificatie-eisen te voldoen.
Stimuleringsprogramma Gezonde Relaties en Seksualiteit binnen Programma Gezonde School		2023-2025	VWS en OCW	Het stimuleringsprogramma loopt tot en met juli 2025. Het zorgt ervoor dat scholen in het primair, speciaal, voortgezet en middelbaarberoepsonderwijs ondersteund worden om te werken aan het thema 'gezonde relaties en seksualiteit'. Scholen kunnen kiezen uit erkende interventies en facultatieve onderdelen voor relationele en seksuele vorming. Zij krijgen hierbij ondersteuning van een Gezonde School Adviseur vanuit de lokale gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) en een geldbedrag wat scholen kunnen besteden aan een Gezonde School activiteit of facultatief aanbod. Zo krijgen kinderen en jongeren informatie over onderwerpen als gezonde relaties, veilig vrijen en zwangerschap. Ook leren ze vrij te praten over wensen, consent en grenzen. Tweeduizend scholen in Nederland hebben de stimuleringsregeling toegekend gekregen. Van deze scholen geeft 80% aan dat zij dankzij de stimuleringsregeling lespakketten kunnen kopen en gebruiken. Scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs, praktijkonderwijs en mbo-scholen krijgen voorrang op de regeling. De staatssecretaris van Jeugd, Preventie en Sport besluit binnenkort over het vervolg van het Stimuleringsprogramma. Na zes jaar stimuleren willen we dat het thema gezonde relaties en seksualiteit per 2026 wordt ondergebracht bij andere Gezonde School thema's, zoals voeding of sport en bewegen. De staatssecretaris zal de Kamer in april 2025 informeren over hoe dit vervolg eruit zal zien in de Voortgangsrapportage Onbedoelde Zwangerschap.
Aanscherpen beroepscodes zorg en welzijn		2023-2026	VWS	Het ministerie van VWS stimuleert het gesprek met beroepsverenigingen in de zorg. Het doel is om te kijken of de beroepscodes aangescherpt kunnen worden. Bijvoorbeeld om meer aandacht te geven aan het risico van seksueel grensoverschrijdend gedrag.

⁵ Kamerstukken II 2023/24, 31524, nr. 603.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 1				
Beleidsvisie seksualiteit en intimiteit voor mensen met een beperking		2023-2025	VWS	Op 24 oktober 2023 ontving de Tweede Kamer de Kamerbrief beleidsvisie intimiteit en seksualiteit voor mensen met een beperking. ⁶ Het kabinet zet in op: (1) het faciliteren van ontwikkeling en verspreiding van goede, vindbare kennisproducten over intimiteit en seksualiteit, (2) het ervoor zorgen dat er blijvende aandacht is voor intimiteit en seksualiteit binnen zorgorganisaties en het informele netwerk en (3) het in staat zijn om eigen grenzen aan te geven voor mensen met een beperking, zorgverleners en naasten. Er wordt samen met het veld gewerkt aan uitvoering van de beleidsvisie in de praktijk. Bijvoorbeeld met het bestaande netwerk seksualiteit.
Campagne over anticonceptie en keuzes t.a.v. seks		Q4 2024 – Q1 2025	VWS	De campagne werd uitgevoerd door Soa Aids Nederland en Rutgers en vond plaats op verschillende sociale mediaplatforms. De eerste resultaten laten zien dat er door de campagne veel verkeer was naar Sense.info (één van de doelen van de campagne), waar betrouwbare informatie te vinden is over anticonceptie en waar jongeren vragen kunnen stellen.
Opvolging GREVIO-aanbevelingen online en digital geweld tegen vrouwen		Q4 2024	VWS, JenV, OCW en BZK	De Tweede Kamer ontving op 22 september 2023 het onderzoeksrapport ' Digitale dimensie van geweld tegen vrouwen. Opvolging Algemene Aanbeveling nr. 1 GREVIO ' van Regioplan. ⁷ De ministeries van VWS, Justitie en Veiligheid (JenV), en OCW werken aan de opvolging. Het ministerie van VWS is verantwoordelijk voor de onderdelen die gaan over preventie, bescherming en samenhangend beleid. Het ministerie van JenV pakt de acties over vervolging op. De beleidsreactie op het onderzoeksrapport is in december 2024 aan de Tweede Kamer verzonden. ⁸
Onderzoeksagenda		2024-2027	OCW, SZW, VWS, JenV en Regerings-commissaris	In 2024 is in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda van de NWO de onderzoekscall 'Seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld' opengesteld. Met dit vijfjarig onderzoeksprogramma willen we bestaande kennis bundelen en nieuwe kennis ontwikkelen over wat effectief bijdraagt aan het zo veel mogelijk voorkomen van (on- en offline) seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. En daarmee komen tot een integrale aanpak met interventie- en preventie strategieën. Na een eerste fase van initiatie en collaboratieve workshops in oktober 2024 vond in maart 2025 de beoordeling van de ingediende projectvoorstellen plaats.
Onderzoek seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld bij bi+ personen		2024-2025	OCW	In opdracht van het ministerie van OCW heeft Rutgers in samenwerking met Bi+ Nederland een verkenning uitgevoerd hoe het komt dat biseksuele personen vaker seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld meemaken, hoe hun seksuele oriëntatie daar een rol in speelt en wat hun behoeften zijn bij preventie en hulpverlening. De resultaten van deze verkenning zijn opgeleverd en vindt u in bijlage 4. We zullen de resultaten analyseren en meenemen in verdere beleidsvorming.

⁶ Kamerstukken II 2023/24, 32239, nr. 14.

⁷ Kamerstukken II 2023/24, 28345, nr. 269. Regioplan (2023) Digitale dimensie van geweld tegen vrouwen, Opvolging Algemene Aanbeveling nr. 1 GREVIO.

⁸ Kamerstukken II 2024/25, 28345, nr. 281.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 2				
Wet- en regelgeving weerspiegelen de (veranderende) maatschappelijke normen				
Wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet in verband met het verplicht stellen van een vertrouwenspersoon		2023-2024	Initiatiefnemer (GL-PvdA)	Door voormalig Kamerlid Maatoug (GL-PvdA) is een initiatiefwetsvoorstel ingediend dat werkgevers verplicht om een vertrouwenspersoon aan te stellen. Om op deze manier ongewenst gedrag op de werkvloer terug te dringen en een veilige werkomgeving voor alle werknemers te creëren. Dit wetsvoorstel is op 23 mei 2023 aangenomen door de Tweede Kamer. Het wacht nu op behandeling in de Eerste Kamer.
Advisering wettelijke verplichting vertrouwenspersoon		Q1 2023 en 2025	Regeringscommissaris	Op 17 januari 2023 heeft de regeringscommissaris de Tweede Kamer geadviseerd over het initiatiefwetsvoorstel verplichtstelling vertrouwenspersonen. ⁹ Zij zal in 2025 adviseren over de kennis, vaardigheden, rol, en positie van de vertrouwenspersoon binnen organisaties. En over hoe dit mogelijk in regelgeving kan worden opgenomen. Daarbij zijn een aantal zaken belangrijk: (1) de deskundigheid van vertrouwenspersonen, (2) hun onafhankelijkheid en (3) het zorgen voor genoeg faciliteiten, tijd, en middelen voor vertrouwenspersonen om hun werkzaamheden goed te kunnen doen.
Wettelijke verplichting gedragscode		2025	SZW	Op dit moment werkt het ministerie van SZW aan het wetsvoorstel om een gedragscode te verplichten. De internetconsultatie en verschillende toetsen, zoals de uitvoerings- en handhavingstoets van de NLA, hebben in Q1 2025 plaatsgevonden. Op dit moment bestuderen we de uitkomsten. Het streven is om het wetsvoorstel rond de zomer van 2025 bij de Raad van State in te dienen voor advies.
Verbeteren klachtenafhandeling bedrijven		2025	SZW	Het hebben van een goede klachtenregeling draagt bij aan een zorgvuldige afhandeling van klachten. Een onzorgvuldige klachtenafhandeling kan schadelijk zijn voor de klager, de beklaagde en de organisatie als geheel. Het ministerie van SZW heeft het wettelijk verplichten van een klachtenregeling uitgebreid onderzocht. In deze uitwerking hebben we met verschillende experts gesproken over de punten die nodig zijn om ervoor te zorgen dat een klacht op een zorgvuldige manier wordt behandeld. Het is noodzakelijk dat het proces goed verloopt, zoals het correct toepassen van hoor en wederhoor. Ook is het nodig dat de leden van de klachtencommissie de juiste kennis en vaardigheden hebben. Tegelijkertijd zorgt het stellen van kwaliteitseisen ervoor dat het lastig kan zijn om een klachtenregeling inclusief klachtencommissie op te zetten voor (kleine) bedrijven. Daarom heeft de staatssecretaris Participatie en Integratie besloten om de klachtenregeling nu niet wettelijk te verplichten. Wel willen we graag samen met sociale partners onderzoeken hoe de klachtenafhandeling van bedrijven kan worden verbeterd zonder een wettelijke verplichting.
Ratificatie IAO-verdrag 190		2023-2025	SZW	Nederland ratificeert het IAO-verdrag 190 met een goedkeuringswetsvoorstel. Het kabinet heeft het goedkeuringswetsvoorstel in januari 2025 aangeboden aan de Tweede Kamer. Momenteel werkt het kabinet aan het beantwoorden van de vragen die de Tweede Kamerleden hierover hebben gesteld.
Implementatie EU-richtlijn ter bestrijding van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld		2024-2027	JenV, VWS, OCW en SZW	De richtlijn voorziet in meer dan vijftig maatregelen ter voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen en de bescherming van slachtoffers van (huiselijk) geweld. Het gaat om versterking van bestaande maatregelen en de invoering van nieuwe maatregelen met betrekking tot de volgende gebieden: de bepaling van de betrokken strafbare feiten en sancties, de bescherming van slachtoffers en toegang tot de rechter, slachtofferhulp, verbeterde gegevensverzameling, preventie, coördinatie en samenwerking. Deze richtlijn is op 13 juni 2024 in werking getreden en moet uiterlijk op 14 juni 2027 zijn geïmplementeerd in beleid en nationale wetgeving.

⁹ Te vinden op: www.rcgog.nl.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 2				
Communicatie ministerie van JenV in het kader van Wet seksuele misdrijven		2023-2024	JenV	De landelijke publiekscampagne rond de invoering van de Wet seksuele misdrijven startte op 1 juli 2024. Deze had als doel te informeren over deze wet die op diezelfde dag in werking is getreden. Voor de herkenbaarheid is de campagne gevoerd onder de overkoepelende regel 'met elkaar trekken we de grens'. Hiermee wordt de verbinding gezocht met de publiekscommunicatie binnen het NAP. Het campagne-effectonderzoek wijst erop dat de campagne goed is ontvangen. De onderzoekscijfers laten zien dat de campagne goed wordt onthouden, zeer goed gewaardeerd wordt en een sterke boodschapoverdracht heeft. De campagne was primair gericht op de doelgroep 18-30 jaar. Via verschillende mediakanalen werd de doelgroep geïnformeerd, zowel online als offline. Er werden vier seksueel grensoverschrijdende situaties geschetst die duidelijk strafbaar zijn. Als video-format vormden deze vier voorbeelden van 'seksuele intimidatie' en 'consent bij seks' de kern van de campagne, met als slogan: 'We vonden het al niet oké. En vanaf nu is het ook strafbaar. Logisch toch?' Online zijn er onder andere korte video's, digitale radiosspots en verdiepende artikelen in online magazines ingezet. Ook hebben de communicatieactiviteiten tijdens de introductie-weeken voor studenten een positief resultaat gebracht. Met studenten is het gesprek aangegaan over het belang van consent en de nieuwe wet. De nieuwsberichtgeving heeft geresulteerd in meer dan 600 publicaties over de Wet seksuele misdrijven.
Inkoopvoorwaarden omtrent diversiteit en inclusie uitbreiden		2023-2025	Rijksoverheid	De evaluatie van de Rijksinkoopstrategie 'Inkopen met Impact' is afgerond. ¹⁰ Uit de evaluatie blijkt dat het thema diversiteit en inclusie mist in de Rijksinkoopstrategie. Dit thema is wel onderdeel van het Nationaal Plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2021-2025. ¹¹ De evaluatie beveelt daarom aan om de thema's van deze documenten met elkaar in lijn te brengen en deze aan te scherpen op basis van Europese regelgeving. Er wordt nu gestart met de actualisatie van de Rijksinkoopstrategie.
Verkenning randvoorwaarden subsidieverstrekking		2023-2026	OCW	Er heeft een verkenning plaatsgevonden naar de mogelijkheid om de subsidievoorwaarden omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag aan te scherpen. Hieruit blijkt dat er diverse waarborgen zijn bij overheidsinstanties om organisaties te faciliteren en te stimuleren om seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen en te bestrijden, en adequaat in te grijpen bij incidenten. Organisaties doen al veel aan (sociale) veiligheid en staan open voor verbeteringen. Ook is het van belang om sectoraal te kijken wat het meest passend is. Het invoeren van een rijksbrede subsidienorm blijkt geen effectieve manier om verdere verbeteringen te bewerkstelligen en daarom kiezen wij voor andere instrumenten.

¹⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/12/17/evaluatie-inkopen-met-impact>.

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2021/01/22/kamerbrief-nationaal-plan-maatschappelijk-verantwoord-inkopen-2021-2025>.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Acties Nederlandse Arbeidsinspectie		2023-2025	NLA	Werkgevers zijn verplicht beleid te hebben om ongewenst gedrag tegen te gaan. De Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA) houdt daar toezicht op. De afgelopen jaren heeft de Arbeidsinspectie o.a. bij mediaproductiebedrijven geïnspecteerd op ongewenst gedrag. Bij herinspecties in 2024 waren de eerdere overtredingen hersteld. Tijdens de inspecties is bekeken of werkgevers genoeg deden om de risico's van intern ongewenst gedrag te beperken. Dit deden inspecteurs onder ander door te controleren of werkgevers een (actuele) risico-inventarisatie en – evaluatie hadden, met passende maatregelen. Of dat ze voorlichting of training gaven over intern ongewenst gedrag. Waar dat niet het geval bleek, is handhavend opgetreden. In 2024 heeft de Arbeidsinspectie onderzoek gedaan naar ongewenst gedrag en werkdruk onder werknemers bij alle 14 openbare universiteiten in Nederland. Dit is voor veel werknemers binnen universiteiten al lange tijd een probleem. Ruim 9000 werknemers hebben aan het onderzoek meegedaan. Uit het onderzoeksrapport blijkt dat ca. 11% van hen seksuele intimidatie heeft meegemaakt en 20% het bij een collega heeft gezien. In 2025 gaat de Arbeidsinspectie inspecteren bij universiteiten om te controleren of de universiteiten passende maatregelen nemen.
Handreiking voor werkgevers over cultuurverandering op de werkvloer en het opvolgen van meldingen over seksueel grensoverschrijdend gedrag		2023-2025	Regeringscommissaris	In maart 2024 is een nieuwe versie van de handreiking gepubliceerd. ¹² Hierin is de input van meer dan vijftig deskundigen en ruim dertig organisaties op het prototype verwerkt. De ministeries van OCW en SZW namen hieraan ook deel. Er is een deel aan toegevoegd over cultuurverandering en preventie. In april 2025 wordt een digitale handreikingstool gepubliceerd om de handreiking toegankelijker te maken voor alle lezers en organisaties.
Programmatische aanpak van de sociale partners		2023-2025	Sociale partners verenigd in de Werkgroep Grensoverschrijdend Gedrag van de StvdA, Regeringscommissaris en SZW	De activiteiten van de aanpak bestaan uit een jaarlijkse inspiratiebijeenkomst, trainingen voor omstanders, ondernemingsraden en leidinggevend, ondersteuning voor branches en sectoren en een centraal informatiepunt. In 2024 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd: - Sinds april 2024 loopt een omstanderstraining. Sindsdien hebben 1.131 deelnemers de training gevolgd die gemiddeld beoordeeld werd met een ruime 8. De trainingen lopen door. - In 2024 en 2025 zijn en worden er vier bijeenkomsten door het hele land georganiseerd voor ondernemingsraad (OR)-leden. Daarnaast wordt aan deelnemende OR-leden intervisie-bijeenkomsten en vouchers voor advies of training op maat aangeboden. - Sinds eind 2024 loopt er een training voor leidinggevend over sociale veiligheid en het voorkomen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Er blijkt veel animo voor te zijn. Ook zijn meerdere verzoeken voor incompany-trainingen ingediend. - De regeringscommissaris werkt in overleg met sociale partners aan een algemene sectorale aanpak, die uiteindelijk in meer sectoren uitgezet kan worden. De bedoeling is deze tussen Q2 2025 en Q2 2026 uit te rollen. - De centrale informatiepagina op het SER (Sociaal-Economische Raad) Arboplateform wordt goed bezocht. Elk kwartaal wordt de pagina geëvalueerd en geüpdatet. - Er wordt gewerkt aan een gezamenlijk visiestuk over sociale veiligheid vanuit de Stichting van de Arbeid (StvdA) in samenwerking met het bureau van de regeringscommissaris. - De StvdA organiseerde in november 2024 een inspiratiebijeenkomst voor haar achterban over sociale veiligheid en (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Met name de plenaire gedeeltes werden goed ontvangen. Op 25 november 2025 wordt wederom een bijeenkomst georganiseerd.

¹² <https://www.rcgog.nl/actueel/nieuws/2024/03/13/nieuwe-handreiking-tegen-seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-zet-in-op-cultuurverandering-op-de-werkvloer>.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Rijksoverheid als werkgever		2023-2025	BZK	De Rijksoverheid is de grootste werkgever van Nederland. Daarom werken we aan sociale veiligheid, inclusie en het tegengaan en voorkomen van ongewenst gedrag op de werkvloer. Dit gebeurt op verschillende manieren: • De Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) geldt als minimumkader voor iedereen die bij of voor het Rijk werkt. Deze wordt in 2025 herijkt. • Ongewenste omgangsvormen zijn onderdeel van de Arbocatalogus Rijk. • De nieuwe Rijksbrede Klachtencommissie Ongewenste Omgangsvormen treedt eerste kwartaal 2025 in werking. • Het Kader Basiseisen voor vertrouwenspersonen Rijksoverheid heeft aandacht voor de opleidingen van vertrouwenspersonen. Bijvoorbeeld hoe om te gaan met ongewenste omgangsvormen en informatie over meld- en verwijsmogelijkheden. In het opleidingsaanbod voor vertrouwenspersonen is ook seksueel grensoverschrijdend gedrag opgenomen. • Het Programma Dialoog en Ethiek organiseert verdiepende dialoogsessies over sociale veiligheid en omgangsvormen. • In een interne bewustwordingscampagne zetten we in de komende periode nadrukkelijker in op preventie, omgangscultuur en een sociaal veilig werkklimaat om ongewenste omgangsvormen te herkennen en voorkomen. Ook maakt de campagne duidelijk waar iemand ongewenst gedrag kan melden en wie je daarbij kan helpen, waaronder vertrouwenspersonen. • In het voorjaar 2024 is een interdepartementale kick-off georganiseerd over het voeren van het gesprek over seksueel grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer, samen met de regeringscommissaris. Er is toen onder andere een video-interview met haar opgenomen en op Rijksportaal geplaatst. Ook werd er op LinkedIn aandacht aan besteed. • In oktober 2024 is een webinar voor leidinggevenden binnen het Rijk georganiseerd. De regeringscommissaris was hierbij aanwezig. Er waren ruim 400 aanmeldingen. Insteek was het managen/herkennen van risicofactoren die een voedingsbodem voor ongewenst gedrag creëren zoals beschreven in de handreiking van de Regeringscommissaris. Hiervoor is een factsheet voor het Rijk gemaakt.
Sportakkoord sociaal veilige sport		2022-2026	VWS	Vier partijen hebben op 14 december 2022 het Sportakkoord 2 ondertekend. Dit waren NOC*NSF, de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG), het ministerie van VWS en Platform Ondernemende Sport (POS). Een van de hoofdthema's is een sociaal veilige sport. In het akkoord staan vier basiseisen voor sportaanbieders om een sociaal veilige omgeving te bieden, namelijk: 1) deelname aan de regeling gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG), 2) Gedragscode Sport, 3) vertrouwenscontactpersoon en 4) een cursus of e-learning voor trainer-coaches. Het Sportakkoord 2 loopt tot en met 31 december 2026.
Inzetten op veilige sport		2023-2024	VWS	Via het actieplan veilige en integere sport gaf het ministerie van VWS een extra financiële impuls van tien miljoen euro aan een veilige sport voor 2023-2024. Met dit geld zijn onder andere acht integriteitsmanagers aangenomen. Het Sportakkoord is bedoeld voor de lokale sport. Deze impuls versterkt vooral de landelijke mogelijkheden, zoals voorlichting en opleidingen. Of het ondersteunen van de integriteitsmanagers die de sportbonden helpen bij het tegengaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag, voorlichting en opleidingen. Ook wil het ministerie van VWS via het Platform Ondernemende Sport extra in zetten op een sociaal veilige sport voor de ondernemende sport, waaronder ook integriteitsmanagers.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Onderzoek veilige en integere sport en evaluatie sporttuchtrecht		2023-2024	VWS	Er is een onderzoek gedaan naar een veilige en integere sport. Dit was inclusief een evaluatie van het sporttuchtrecht. De Tweede Kamer heeft op 28 maart 2023 het AEF-rapport 'samen de lat hoger leggen' ontvangen. ¹³ De minister van VWS informeerde de Tweede Kamer in februari ¹⁴ en juni 2024 ¹⁵ over de voortgang van de professionalisering van het Instituut Sportrechtspraak. In die brief was ook aandacht voor het perspectief van de slachtoffers.
Onafhankelijk Integriteitscentrum		Vanaf 2023	VWS	In 2023 kondigde voormalig minister voor Langdurige Zorg en Sport een wetsvoorstel aan voor de oprichting van een onafhankelijk integriteitscentrum in de sport. Dit centrum wordt een centraal meldpunt voor meldingen van grensoverschrijdend gedrag, doping en matchfixing voor alle betrokkenen in de sport. Ook zal het centrum een preventieve rol vervullen. Het wetsvoorstel bevindt zich in een conceptfase. Het streven is om het centrum begin 2027 te hebben opgericht.
Dialogotafel sport		2023-2025	Regerings-commissaris, VWS	Op 20 december 2023 vond een slachtoffergesprek in de sport plaats. Het gesprek werd door de regeringscommissaris en het ministerie van VWS georganiseerd. Het gesprek ging in op het perspectief van slachtoffers bij het doen van een melding. In 2025 organiseert de regeringscommissaris samen met de staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport een rondetafelgesprek met de sportbonden.
Aanpak grensoverschrijdend gedrag in de danssector		2023-2025	VWS en OCW	Onderzoeksbureau Verinorm bracht het onderzoek 'Schaduw dansen' over misstanden in de danssector uit op maandag 22 mei 2023. ¹⁶ Op 15 juni 2023 is een beleidsreactie ¹⁷ naar de Tweede Kamer gestuurd met een reactie op de resultaten en aanbevelingen. De Alliantie Dans Veilig is op 22 juni 2023 gestart. De ministeries van VWS en OCW ondersteunen de alliantie financieel van 2023 tot en met 2025 om de aanbevelingen van het onderzoek uit te voeren. Inmiddels zijn er twee onafhankelijke commissies ingesteld. Dit zijn de Ethische Commissie Dansen en de Opvolgingscommissie Dansen. Zij houden zicht op ethische en integriteitskwesties bij de opvolging en voortgang van de aanbevelingen.
Verkenning aanscherpen VOG in het funderend onderwijs		2023-2024	OCW	Het ministerie van OCW heeft met het ministerie van JenV en betrokken uitvoeringsorganisaties gesproken over de mogelijkheden om de VOG-systeematiek in het funderend onderwijs aan te passen. De uitkomst hiervan is dat een keuze voor continue screening de voorkeur heeft omdat dat systeem de meeste waarborgen voor veiligheid biedt. Op dit moment wordt samen met de sociale partners en met betrokken uitvoeringsorganisaties verkend hoe en onder welke voorwaarden en vorm van continue screening in het funderend onderwijs mogelijk gemaakt kan worden.
Intensiveren monitor sociale veiligheid funderend onderwijs		2023-	OCW	De verplichte jaarlijkse monitor sociale veiligheid voor scholen in het funderend onderwijs wordt uitgebreid. Er komen meer verdiepende vragen. Ook worden meer leerlingen bevroegd. Daarnaast wordt er gewerkt aan een wetswijziging om de persoonsgegevens in de monitor te mogen verwerken. Dit gaat in bij de eerstvolgende monitor van 2027-2028.

¹³ Kamerstukken II 2022/23, 30234, nr. 339.

¹⁴ Kamerstukken II 2023/24, 30234, nr. 386.

¹⁵ Kamerstukken II 2023/24, 30234, nr. 394.

¹⁶ Verinorm (2023) [Schaduw dansen. Een onderzoek naar grensoverschrijdend gedrag in het dansen](#).

¹⁷ Kamerstukken II 2022/23, 34843; 30234, nr. 77.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Monitor integrale veiligheid mbo		2023-2025	OCW	Op 20 december 2023 heeft de Tweede Kamer de monitor integrale veiligheid voor het mbo ontvangen. ¹⁸ Begin 2025 heeft de minister van OCW zijn beleidsreactie op de monitor aan de Kamer gestuurd met daarin een overzicht van huidige en toekomstige acties om de (sociale) veiligheid in het mbo te vergroten. ¹⁹
Alliantie tegen seksueel grensoverschrijdend gedrag in het onderwijs		2023-2024	OCW	De alliantie zet zich in om scholen te helpen een veilige en (seksueel) integere omgeving voor leerlingen, studenten, ouders en medewerkers te creëren. Voor 2025 heeft de alliantie een werkplan opgesteld om aan de slag te gaan met drie actielijnen: 1. Scholen helpen bij het duiden en interpreteren van wanneer er sprake is van seksueel grensoverschrijdend gedrag. 2. Scholen ondersteunen met concrete tools en materialen gericht op het bevorderen van een seksueel integer schoolklimaat en het adequaat reageren op seksueel grensoverschrijdend gedrag. 3. Op basis van de handreiking van de regeringscommissaris een analysemodel ontwikkelen voor het onderwijs dat de situatie rondom veiligheid en schoolklimaat inzichtelijk maakt. Scholen kunnen met die kennis werken aan een cultuurverandering.
Uitbreiding meld- en overlegplicht seksuele intimidatie (in wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs)		Q1 2025	OCW	Het wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs regelt dat de huidige meld- overleg- en aangifteplicht wordt uitgebreid. Het voorstel is om de meld- en overlegplicht uit te breiden naar gevallen van seksuele intimidatie. Daarnaast is het voorstel om in de meld-, overleg- en aangifteplicht het criterium voor minderjarigheid van de leerling en de student (in het mbo en hoger onderwijs) te laten vervallen. Eind 2024 is het wetsvoorstel naar de Raad van State gegaan voor advies. Het streven is om het in het voorjaar van 2025 naar de Tweede Kamer te sturen.
Bestuursakkoord over sociale veiligheid in hoger onderwijs en de wetenschap		2022-2031	OCW	In juli 2022 sloten de minister van OCW en de universiteiten en hogescholen een bestuursakkoord met daarin drie afspraken over de sociale veiligheid in het hoger onderwijs en de wetenschap: 1. Instellingen zorgen zelf voor een duidelijke en structurele monitor van ervaren sociale veiligheid. Er is afgesproken dat Vereniging Hogescholen en Universiteiten NL de resultaten geaggregeerd op sectorniveau opleveren. Zij gaan ervan uit dat dit eerste sectorbeeld in het voorjaar van 2025 beschikbaar is. 2. Instellingen stellen uiterlijk eind 2022 gedragsregels op. Daar moet in staan dat zij onveilig en grensoverschrijdend gedrag niet tolereren. Alle instellingen voldoen aan deze afspraak. 3. Instellingen besteden in hun jaarverslag duidelijk aandacht aan ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid en inclusie. Alle instellingen voldoen aan deze afspraak.

¹⁸ Kamerstukken II 2023/24, 29240, nr. 135.

¹⁹ Kamerstukken II 2024/25, 29240, nr. 158.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Organisaties hebben processen voor preventie, signalering en opvolging op orde				
Integrale aanpak sociale veiligheid in hoger onderwijs en de wetenschap		Vanaf Q2 2023	OCW	Op 8 juni 2023 heeft de Tweede Kamer de integrale aanpak sociale veiligheid in het hoger onderwijs en wetenschap ontvangen.²⁰ Het doel is om met universiteiten en hogescholen te werken aan een duurzaam veilige leer- en werkomgeving. De aanpak is vormgegeven langs vijf actielijnen: • Toevoeging van een zorgplicht voor de sociale veiligheid van studenten in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW); • Uitbreiding van de meld-, overleg- en aangifteplicht zedenmisdriven in de WHW; • Verbetering van de voorzieningen voor klachten en melden voor studenten en medewerkers; • Versterken van het toezicht op sociale veiligheid; • Stimuleren van samenwerking tussen de onderwijsinstellingen. In juni 2024 is de Kamer geïnformeerd over de voortgang van de aanpak.²¹ In de bijlage van deze brief ontving de Kamer de beleidsreactie op het advies van de regeringscommissaris over hoe aandacht voor seksueel grensoverschrijdend gedrag in de aanpak kan worden meegenomen. In juni 2024 is de regiegroep sociale veiligheid hoger onderwijs en wetenschap gestart. De regiegroep heeft vanaf 2025 drie jaar lang vier miljoen euro per jaar tot zijn beschikking om vorm te geven aan het stimuleren van samenwerking tussen de onderwijsinstellingen.
Advisering aanpak sociale veiligheid in hoger onderwijs en de wetenschap		Q1 2024	Regerings-commissaris	In januari 2024 heeft de regeringscommissaris een advies gepubliceerd over de vijf maatregelen van de integrale aanpak sociale veiligheid in het hoger onderwijs en wetenschap. ²² Haar aanbevelingen die gaan over het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld zijn gebruikt bij de vorming van de regiegroep die de integrale aanpak gaan vormgeven. Daarnaast benoemt de regeringscommissaris aandachtspunten bij de zorgplicht en de verbetering van de meld- en klachten-procedures.
Onderzoek naar klacht- en meldsystemen hoger onderwijs en wetenschap		Q2 2025	OCW	In de integrale aanpak sociale veiligheid hoger onderwijs en wetenschap is aangekondigd dat de minister van OCW een onderzoek laat uitvoeren naar de klacht- en meldsystemen in het hoger onderwijs en de wetenschap. Dit is mede gebeurd naar aanleiding van gesprekken met instellingen en andere veldpartijen. De resultaten, inclusief mogelijke maatregelen, worden voor de zomer van 2025 met de Kamer gedeeld.
Onderzoek grensoverschrijdend gedrag landelijke publieke mediadienst		Q1 2024	OCW	De Onderzoekscommissie Gedrag en Cultuur Omroepen (OGCO) onderzocht grensoverschrijdend gedrag binnen de landelijke publieke mediadienst. Op 1 februari 2024 verscheen hun rapport 'Niets gezien, niets gehoord, niets gedaan'. ²³ Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van de NPO. Op 27 maart 2024 ontving de Kamer de beleidsreactie op dit rapport. ²⁴ Op 27 november 2024 heeft de minister van OCW een eerste voortgangsrapportage naar de Kamer gestuurd. De statusupdate van de NPO, de rapportage van het Commissariaat voor de Media en de reflectie van de regeringscommissaris grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld vormden de basis voor deze rapportage. ²⁵

²⁰ Integrale aanpak sociale veiligheid in hoger onderwijs en de wetenschap (2023) rijksoverheid.nl.

²¹ Kamerstukken II, 2023/24, 29240, nr. 140.

²² [Advies aan de demissionair minister van OCW over de aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld in het hoger onderwijs en de wetenschap | Brief | RCGOG.](#)

²³ Onderzoekscommissie Gedrag en Cultuur Omroepen (2024) Niets gezien, niets gehoord, niets gedaan. De zoekgemaakte verantwoordelijkheid.

²⁴ Kamerstukken II 2023/24, 32827, nr. 297.

²⁵ Kamerstukken II, 2024/25, 32827, nr. 331.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
Voortgang implementatie aanbevelingen commissie OGCO monitoren		2024	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris heeft op verzoek van OCW drie keer gereflecteerd op de implementatie van de aanbevelingen van de commissie Gedrag en Cultuur Omroepen (OGCO). Hierbij heeft zij onder meer de omroepen opgeroepen tot concrete en haalbare plannen te komen en benadrukt dat vaart belangrijk is. ²⁶ In de laatste reflectie heeft ze de plannen van aanpak van de NPO en omroepen getoetst. ²⁷
Verbetering van de arbeidsomstandigheden creatieve, cultuur- en mediasector		Vanaf 2023	OCW	Er worden afspraken gemaakt over de randvoorwaarden voor betere arbeidsomstandigheden in de culturele en creatieve sector. ²⁸ De NPO heeft afspraken gemaakt voor een hogere norm voor vaste aanstelling van programmamakers. In de cao-omroep personeel, die liep van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2023, zijn stappen gezet om de verhouding tussen vaste contracten en flexibele contracten aan te scherpen van 60%-40% tot 70%-30%. De NPO heeft aangegeven bij het einde van de huidige concessieperiode naar 80% vaste contracten te willen groeien. In de zomer van 2023 heeft de NPO, mede namens de omroepen en de RPO en regionale omroepen, een akkoord bereikt over een nieuwe omroep-cao voor 2024. Daarin is naast een loonstijging ook meer werkzekerheid voor werknemers van de publieke omroep geregeld.
Professionaliseren bedrijfsvoering, bestuur en toezicht in culturele en creatieve sector		2021-2028	OCW	De culturele en creatieve sector werkt met drie codes: de Fair Practice Code, de Code Diversiteit en Inclusie en de Governance Code Cultuur. De codes zijn beschikbaar voor de hele sector en worden in de periode 2025-2028 onderschreven door alle culturele instellingen die basisinfrastructuur (bis) subsidie ontvangen.
Meldpunt Mores		2023-2028	OCW	De financiering van Mores wordt voortgezet tot en met 2028. Bij Mores kunnen mensen uit de culturele, creatieve en media-sector terecht voor een vertrouwenspersoon. Dit is een vangnetfunctie voor personen die niet terecht kunnen of willen bij een vertrouwenspersoon in de eigen organisatie. Verder werkt Mores aan uitbreiding van een kennis- en adviesfunctie.
Veilige kerk		Q4 2023-2025	OCW	Vanaf eind november 2023 tot en met november 2025 krijgt stichting Veilige Kerk subsidie van het ministerie van OCW. Deze stichting is een initiatief van drie kerkelijke meldpunten. De stichting helpt kerken om seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen de kerk te (h)erkennen, te voorkomen en aan te pakken. Het doel van het project is dat kerkelijke gemeenten meer doen aan het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Zodat ze daarmee een veilige kerk zijn of worden. Het project stimuleert onder andere het gesprek over seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld, gedragscodes en protocollen, (bij)scholing vertrouwenspersonen en de inrichting van meldpunten met doorverwijzingen naar professionele hulpverleners en/of klachtenprocedures. Veilige Kerk organiseerde in november 2024 een landelijke conferentie. Hier namen meer dan 550 predikanten, voorgangers en kerkelijk werkers aan deel. Daarnaast ontwikkelde Veilige Kerk de kaarten set 'Open kaart(en) in de kerk' om het gesprek over (on)veiligheid in de kerk te stimuleren. Ook is er een zesdelige videoserie uitgebracht waarin het stappenplan Veilige Kerk wordt belicht door bijdragen van slachtoffers en deskundigen. Deze serie helpt om het stappenplan te introduceren en te implementeren bij kerken. De Evangelische Omroep (EO) is een mediapartner van Veilige Kerk. Zij heeft met het EO-magazine Visie een thema editie uitgegeven over veiligheid in de kerk. De ruime media-aandacht voor de conferentie in de christelijke media en de thema editie van EO-magazine Visie geven naar schatting een bereik van 150.000-200.000 mensen uit de doelgroep.

²⁶ Regeringscommissaris Hamer: 'Sociale veiligheid bij de NPO niet af' | Nieuwsbericht | RCGOG.

²⁷ <https://www.rcgog.nl/actueel/nieuws/2024/11/27/regeringscommissaris-hamer-sociale-veiligheid-bij-de-npo-niet-af>.

²⁸ Kamerstukken II 2022/23 29544, nr. 1199 en Kamerstukken II 2023/24, 32820, nr. 513.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 3				
WODC-onderzoek Seksueel grensoverschrijdend gedrag in religieuze gemeenschappen; een verkenning van de visie op en omgang met ervaringen en hulpvragen van slachtoffers		2024-2025	JenV	Tijdens het commissiedebat Integrale aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag van 24 mei 2023 zijn vragen gesteld over de positie van slachtoffers binnen religieuze gemeenschappen. Daarom wordt het onderzoek 'Omgang met seksueel misbruik en aangiftebereidheid binnen religieuze gemeenschappen in Nederland' uitgevoerd. Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Data-centrum (WODC) is hier eind 2023 mee gestart. Er worden verschillende geloofsgemeenschappen en organisaties onderzocht en bij het onderzoek betrokken. Het onderzoek heeft vier verschillende doelen: 1. In kaart brengen van de visie op en omgang met seksueel misbruik in een religieuze context in binnen- en buitenland en de factoren die hiermee samenhangen; 2. Het verkrijgen van een actueler beeld van de prevalentie van seksueel misbruik in religieuze gemeenschappen; 3. Inzicht krijgen in de hulpvraag van slachtoffers van seksueel misbruik in religieuze gemeenschappen; 4. Inzicht krijgen in de omgang met en hulpverlening aan slachtoffers van seksueel misbruik in religieuze gemeenschappen. Het onderzoek heeft vertraging opgelopen. De onderzoeksresultaten worden eind 2025 opgeleverd.
Stimuleren sectorale aanpak zorg		Vanaf Q4 2023-2025	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris werkt samen met sociale partners en brancheorganisaties aan een sectorale aanpak in de zorg. Deze is eind 2023 gestart, beginnend bij de sector van medisch specialisten. In de aanpak zal aandacht zijn voor sectorale afspraken en een sectorale cultuurverandering. In juni 2025 organiseert de regeringscommissaris een zorg-brede conferentie over seksueel grensoverschrijdend gedrag binnen de zorg.
Advisering vrouwen PI's		2024	Regerings-commissaris	De regeringscommissaris heeft in februari 2024 een advies uitgebracht over het voorkomen van seksueel grensoverschrijdend gedrag in penitentiaire inrichtingen (PI's) waar vrouwen gedetineerd zijn. Het advies volgde op de bevindingen van de Inspectie van JenV over de misstanden in penitentiaire inrichting Nieuwersluis. Ook heeft de minister voor Rechtsbescherming maatregelen aangekondigd in zijn brief van 31 mei 2023. ²⁹
Innovatie challenge voor startups nr. 2: Tool om online discriminatie te voorkomen		2023-2024	SZW	Binnen het Start-up in Residence (SiR) programma is een tool ontwikkeld om online discriminatie tegen te gaan. Het ministerie van SZW heeft dit gefinancierd. De tool bestaat uit een moderatie systeem dat kleinere platforms, bedrijven of maatschappelijke organisaties kan ondersteunen bij het verantwoord beheren van hun social mediakanalen. Bijvoorbeeld op de thema's racisme, haat, discriminatie en dreiging tegen onder andere vrouwen. De pilot is inmiddels afgerond. Op dit moment wordt bekeken of de beschreven doelen van de pilot zijn behaald. Daarna wordt gezien of de pilot wordt opgeschaald. In het geval dat de pilot een vervolg krijgt, kijken we hoe het kan bijdragen aan het tegengaan van online seksueel grensoverschrijdend gedrag.

²⁹ Kamerstukken II 2022/23, 24587 nr.898.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Oorspronkelijke planning	Wie	Toelichting
Actielijn 4				Iedereen herkent seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld en kan hierop reageren
Project DoeMeeMet5D		2023- 2025	OCW	In mei 2023 is Fairspace gestart met het project ‘DoeMeeMet5D’. Dit project maakt omstanders bewust van hun rol bij het voorkomen en bestrijden van seksueel grensoverschrijdend gedrag en straatintimidatie. Ook biedt het omstanders handelingsperspectief voor grensoverschrijdende situaties. Dit doet Fairspace onder andere door het organiseren van trainingen en pop-up acties waarin zij hun 5D-benadering uitleggen.³⁰ Ook ontwikkelt Fairspace een online educatief platform en een Virtual Reality of Augmented Reality experience om omstanders op innovatieve wijze in aanraking te laten komen met grensoverschrijdende situaties. Daarnaast zet Fairspace in op co-creatie trajecten waarbij zij met kleine specifieke groepen kijken naar de veiligheid in hun gemeenschap. In 2024 heeft Fairspace met hun pop-up 2.022 personen gesproken over hun rol als omstander. Ook heeft Fairspace 7 nieuwe trainers opgeleid in de 5D-benadering in de steden Enschede, Zwolle, Groningen en Venlo. Daarnaast zijn het online educatief platform en de VR-omstander experience verder ontwikkeld. Het educatief platform is te vinden op: https://fairspace.co/nl/doe-mee-met-5d/. In 2024 heeft Fairspace co-creatie trajecten gedaan binnen queer-gemeenschappen in Rotterdam en Amsterdam. In 2025 verwacht Fairspace deze trajecten verder uit te rollen en soortgelijke trajecten op te zetten binnen MBO-klassen in Rotterdam. Fairspace werkt toe naar een afsluitend seminar in 2025. Dit zal gaan over de geleerde lessen en gemaakte prototypen uit deze co-creatie trajecten. Deze worden dan gepresenteerd aan partners in het veld door de deelnemers van de trajecten zelf.
Programma Veilige Steden		2023- 2026	OCW	Het programma Veilige Steden richt zich op het versterken van de veiligheid van vrouwen en meisjes in de openbare ruimte en tijdens het uitgaan. Gemeenten voeren binnen het programma verschillende soorten activiteiten uit, afhankelijk van hun lokale context. Bijvoorbeeld een campagne gericht op de lokale omgeving, een meldpunt voor slachtoffers van straatintimidatie, het ontwikkelen van een lesprogramma, of trainingen in de lokale horeca. Lokale partners worden betrokken. Movisie ondersteunt de gemeenten door het opstellen en delen van thematische, praktische handreikingen en het organiseren van bijeenkomsten. De samenwerking met Veilige Steden is in 2024 uitgebreid naar 24 steden. Met de Veilige Steden is aandacht besteed aan de thema's: horeca en aan landelijke ontwikkelingen op thema straatintimidatie en seksueel grensoverschrijdend gedrag. In de nieuwe handreiking ‘Hoe krijg je zicht op de veiligheid van meisjes en vrouwen’ is aandacht voor hoe gemeenten veiligheid van meisjes en vrouwen kunnen monitoren. De wethouders van Veilige Steden hebben samen met de minister van OCW op internationale vrouwendag op 8 maart 2024 een intentieverklaring getekend om zich in te zetten de steden veiliger te maken voor vrouwen en meisjes.

³⁰ Distract (afleiden), delegate (delegeren), document (documenteren/vastleggen), delay (na een incident reageren richting een slachtoffers) en direct (ingrijpen).

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Oorspronkelijke planning	Wie	Toelichting
Actielijn 4				
Iedereen herkent seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld en kan hierop reageren				
Samenwerking met Regenboogsteden		2023- 2026	OCW	Het programma Regenboogsteden richt zich op het verbeteren van de sociale acceptatie en veiligheid van lhbtq+ personen. In deze samenhangende aanpak werkt OCW samen met 56 steden en de provincies. Bij deelname ontvangen gemeenten een financiële bijdrage van OCW en inhoudelijke ondersteuning van Movisie. Het programma zorgt voor meer politieke aandacht voor en meer inzet op acceptatie van lhbtq+ personen. Dit doen de deelnemende steden onder andere met interventies op scholen, sportclubs en verenigingen en initiatieven op cultureel gebied. Movisie adviseert de steden en zorgt voor onderlinge verbinding. Ook zorgt Movisie voor de beschrijving van effectieve interventies en thematische webinars. In 2024 zijn publicaties verschenen over het verzorgen van goede voorlichting en het aanpakken van anti-lhbtq+ geweld. Deze handreikingen en publicaties zijn voor iedereen beschikbaar.
Verkenning AI en lhbtq+ emancipatie		2024	OCW	In januari 2024 heeft de Tweede Kamer een algemene verkenning naar kunstmatige intelligentie en lhbtq+-emancipatie ontvangen. ³¹ Online veiligheid is een van de maatschappelijke deelgebieden waar de verkenning naar kijkt.
Pilot Stichting de Stilte Verbroken		2024-2025	OCW	Het ministerie van OCW ondersteunt in de periode april 2024 tot en met 31 mei 2025 het project ‘Cultuurverandering door positief omstandergedrag: met zijn allen voor een veilig sportklimaat’ van Stichting de Stilte Verbroken. In het project leren jonge sporters, ouders, trainers, coaches en clubbestuurders het belang van sociaal omstandergedrag, hoe zij signalen van grensoverschrijdend gedrag kunnen herkennen, waar zij terecht kunnen met hun zorgen en hoe zij een robuust veiligheidsbeleid kunnen opstellen. Hiervoor wordt een lokale pilot uitgevoerd in en rondom de gemeente Arnhem. De voortgang en de impact van de pilot worden gemonitord door de Universiteit van Utrecht. In 2024 zijn 10 deelnemende (amateur)sportverenigingen gevonden, is een trainerspool opgezet en zijn de eerste trainingen gegeven. Hiermee zijn 111 jongeren, 62 trainers en 6 clubbestuurders. Op 27 maart 2025 vond in Arnhem één centrale bijeenkomst plaats voor ouders.
Verkenning handelingsperspectief steunfiguren die in vertrouwen worden genomen		2024-2026	VWS, OCW, SZW, JenV en de regerings-commissaris	Omdat slachtoffers van (online) seksuele intimidatie en seksueel geweld vaak iemand uit hun naaste omgeving in vertrouwen nemen over een incident, is het belangrijk dat naasten weten hoe ze hierop kunnen reageren. Vanuit het NAP zijn daarom in 2024 gesprekken gevoerd met verschillende organisaties die kennis en expertise hebben op dit terrein. Ook is in beeld gebracht welk aanbod er op dit moment is voor naasten van slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Op basis van deze informatie wordt de komende jaren verkend welke inzet aanvullend vanuit het NAP nodig is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het breder delen van bestaande interventies.
Interventie online omstanders		2023-2026	OCW, SZW, VWS, JenV en de regerings-commissaris	Binnen het NAP kijken de betrokken departementen en de regeringscommissaris hoe de aanpak van online seksueel grensoverschrijdend gedrag versterkt kan worden. Dit gebeurt deels door binnen de lopende activiteiten en maatregelen aandacht te hebben voor de online dimensie van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Daarnaast zoeken we samenwerking met Rijksbrede trajecten. Tenslotte verkennen we op welke gebieden extra actie nodig is. Hierin is specifiek aandacht voor de rol van omstanders online. Dit gebeurt in samenwerking met relevante uitvoerings-partijen en maatschappelijke organisaties.

³¹ Kamerstukken II, 2023/24, 30420, nr. 389.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 5				
Er is goede hulpverlening die makkelijk vindbaar is				
Traject 'inrichting landschap steun- hulp- en meldpunten'		2023-2025	VWS en JenV	De ministeries van VWS en JenV zijn in aansluiting op een initiatief van ketenpartners samen met de VNG en uitvoeringsorganisaties gestart met het traject 'inrichting landschap steun-, hulp- en meldpunten'. In dit traject verkennen ze hoe ze tot een gedragen en duurzaam ontwerp van het landschap van laagdrempelige hulpverlening kunnen komen. Het hulpverleningslandschap is versnipperd en er zijn veel verschillende hulporganisaties actief. Zowel landelijk als regionaal. Ook bestaat overlap in hulpvragen en in het aanbod van hulp-, steun- en meldpunten. Op andere plekken in de keten is er een gebrek aan specifieke kennis en expertise. Medio dit jaar start op twee plekken in Nederland een praktijktest om een nieuwe concept werkwijze in de praktijk te beproeven en door te ontwikkelen. In december 2024 is een brief naar de Kamer gestuurd met een update van dit traject. ³²
Sturen op instroom en uitstroom in de keten		2025-2026	VWS en JenV	Een belangrijk onderdeel van de hiervoor genoemde praktijktest is een resultaat en effectmeting. Om naast kwantiteit ook te kijken naar de daadwerkelijke verbeteringen voor slachtoffers en uitvoerbaarheid.
Advisering Toekomstbestendige hulp		Q4 2024	Regerings-commissaris	In oktober 2024 heeft de regeringscommissaris haar advies over hulpverlening bij seksueel grensoverschrijdend gedrag gepubliceerd. ³³ Hierin constateert zij dat het aantal meldingen stijgt en adviseert zij te investeren in een breed en laagdrempelig hulpaanbod. Voor dit advies heeft het Verwey Jonkerinstituut data verzameld en geanalyseerd over de ontwikkeling van het aantal meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Op 13 januari 2025 ontving de Tweede Kamer de beleidsreactie. ³⁴
Regionale aanpak seksueel geweld		2023-2025	VWS	In 2023 is opdracht gegeven voor een regionale aanpak om gemeenten te helpen in hun opdrachtgevende rol bij de aanpak van seksueel geweld en seksueel grensoverschrijdend gedrag. Deze regionale aanpak is uitgevoerd. In gesprek met gemeenten en de VNG wordt gekeken welke behoefte en mogelijkheden er zijn voor regionale ondersteuning. Hierbij wordt voortgebouwd op kennis en inzet van andere waardevolle trajecten en instrumenten, zoals Veilige Steden en Bouwstenen.
Onderzoek goede hulpverlening		2023-2025	VWS	De ministeries van VWS en JenV hebben eerder opdracht verleend om een handreiking, inclusief interventiekader, te maken met uitgangspunten voor goede hulpverlening bij (online) seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Deze opdracht is verweven met het traject 'inrichting landschap steun-, hulp- en meldpunten' om zo de samenhang van de acties goed te borgen.
Hulpverlening bij seksualiteitsvraagstukken van jongeren		2023-2026	VWS	Voor vragen over seksualiteit kunnen jongeren tot 25 jaar anoniem en vrijblijvend terecht bij de GGD. Hier kunnen zij counseling en een doorverwijzing krijgen als dat nodig is. Onderwerpen die hier bijvoorbeeld besproken worden zijn seksualiteit, anticonceptie, en/of seksuele grensoverschrijding of seksueel geweld. Deze seksualiteitshulpverlening wordt ook wel Sense-consulten genoemd. Naast een fysieke afspraak, is de GGD/Sense ook bereikbaar via chat, telefoon en mail. De laagdrempeligheid en openheid van de GGD biedt een veilige omgeving om seksualiteitsvraagstukken te bespreken. Dat valt ook terug te zien in het toenemende aantal jongeren die hun weg naar Sense weet te vinden. De diensten van de GGD'en zijn een aanvulling op onder andere de huisartsenzorg.

³² Kamerstukken II 2024/25, 28345, nr. 282.

³³ [Toename in meldingen van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld maakt ingrijpen nodig | Nieuwsbericht | RCGOG](#).

³⁴ Kamerstukken II 2024/25, 34843, nr. 117.

 Wordt invulling gegeven aan
  In uitvoering
  Doorlopend gedurende uitvoering programma
  In uitvoering met vertraging
  Nog niet begonnen of afgebroken

Activiteit	Status	Wanneer	Wie	Toelichting
Actielijn 5		Er is goede hulpverlening die makkelijk vindbaar is		
Onderzoek veiligheidsbeleving jeugdzorg met verblijf (waarin aandacht is voor ervaringen van jeugdigen omtrent seksueel grensoverschrijdend gedrag/ seksueel geweld binnen de jeugdzorginstelling)		2025	VWS	Het onderzoek heeft twee doelen. Het is allereerst bedoeld om inzicht te krijgen in hoe vaak geweld bij jongeren die in de jeugdzorg verblijven (waaronder pleegzorg) voorkomt. Ook gaat het over hun gevoel van veiligheid. Daarnaast monitort dit onderzoek of er zaken zijn veranderd sinds het vorige onderzoek uit 2021. Zo kunnen we blijven leren en de jeugdzorg verbeteren.
Verkenning naar de meerwaarde van een periodieke check-up bij minderjarige slachtoffers van seksueel geweld		Q2 2025	VWS	Het ministerie van VWS verkent of het wenselijk is om een periodieke check-up te doen bij minderjarige slachtoffers van seksueel geweld. Daarnaast is het belangrijk om te weten of dit meerwaarde heeft voor slachtoffers.
Aanpak plegers		2023-	VWS, JenV en de regeringscommissaris	Voor hulpverlening aan plegers sluit het NAP aan bij de aanpak van gendergerelateerd geweld. Het gaat hier om: het verbeteren van het hulpaanbod voor plegers, in gesprek gaan met gemeenten over het verbeteren van hulpverlening voor plegers op vrijwillige basis, het stimuleren van deelname aan supportgroepen en het stimuleren van het gebruik van de BORG26-training in vrijwillig kader. De Tweede Kamer is hierover op 22 september 2023 geïnformeerd.³⁵ De regeringscommissaris organiseerde in januari 2025 een expertmeeting over plegers van seksueel geweld.
Stimuleren regionale aanpak Rotterdam		2024	Regeringscommissaris	Op 14 juni 2024 bezocht de regeringscommissaris Rotterdam om te spreken over de lokale aanpak van seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld. Zij sprak onder andere met lokale bestuurders, studenten en hulpverleners.
Stimuleren regionale aanpak regio IJsselland		2024	Regeringscommissaris	Op 17 en 18 oktober 2024 bracht de regeringscommissaris een bezoek aan regio IJsselland. Het bezoek stond in het teken van de aanpak van (online) seksueel grensoverschrijdend gedrag. De regeringscommissaris ging onder andere in gesprek met sportverenigingen, lokale bestuurders, studenten en vertegenwoordigers van diverse organisaties en initiatieven. De gesprekken gingen over de invloed van sociale media, groepsdruk en hoe relationele en seksuele vorming hierbij van betekenis kan zijn.

³⁵ Kamerstukken II 2023/24, 28345, nr.269.

